

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

В свою чергу, недоліками у факторингу є: – клієнт не відповідає перед фактором за невиконання або неналежне виконання боржником свого обов'язку, якщо даний договір є безрегресним (згідно статті 1081 ЦК України); – якщо сума, одержана фактором від боржника, виявилася меншою від суми боргу, клієнт зобов'язаний сплатити факторові залишок боргу; – значні суперечності в законодавстві України [9].

Отже, підсумовуючи, слід зауважити, що договір факторингу є різновидом договору, за яким одна сторона (клієнт) відступає або зобов'язується відступити другій стороні (фактору) своє наявне або майбутнє право грошової вимоги до третьої особи (боржника), а фактор гарантує фінансування клієнта шляхом передання або зобов'язання щодо передання грошових коштів у розпорядження клієнта за плату, надання інших послуг, пов'язаних із правом вимоги, що відступається. Цей вид договору є оплатним, реальним, ризиковим; у разі відступлення майбутніх прав – фідуціарним; у випадку забезпечення виконання зобов'язань за допомогою договору факторингу, останній є таким, що укладається під умовою. До того ж, договір факторингу має переважно господарську приналежність, що обумовлює необхідність розмежування відповідних положень ГК та ЦК України із внесенням загальних норм про факторинг до ГК України.

Бібліографічні посилання:

1. Курінна О. В. Факторинг в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Серія : Економіка. 2016. Вип. 1. С. 212-222.
2. Плаксієнко В. Я. Сутність та роль факторингу в сучасних умовах / В. Я. Плаксієнко, Т. Б. Прийдак, І. В. Косовська. *Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси*. 2013. Вип. 10(4). С. 129-134.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Господарський Кодекс України № 436-IV від 16 січ. 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 12.11.2019).
5. Про банки та банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення 12.11.2019).
6. Токунова А. В. Договір факторингу: загальна характеристика. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2014. Вип. 34. С. 183-192.
7. Токунова Анастасія Володимирівна. Правовий режим факторингу. Дисертація канд. юрид. наук: 12.00.04, Нац. акад. наук України, Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецьк, 2012. 190 с.
8. Чепис О. І. Сутність факторингу та його переваги над іншими фінансовими інструментами / О. І. Чепис, А. І. Юска. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2017. Вип. 44(1). С. 108-112.
9. Глівінська Д.А. Факторинг: переваги та недоліки. URL: <http://www.rusnauka.com>.

Біденчук Тетяна Миколаївна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Нагорна Олена Олександрівна,

викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЩОДО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ НЕПОВНОЛІТНІМ

Дуже часто в кримінальних провадженнях подається цивільний позов, не рідко він стосується відшкодування моральної шкоди. Багато науковців розглянули питання

відшкодуванням моральної шкоди неповнолітнім (якщо він не має/має заробіток, майно тощо). Ця судова практика дуже розвинена і має багато рішень. Однак, існує також відшкодування моральної шкоди неповнолітньому. Судових рішень з цього приводу звісно менше. Деякі справи доходили до Верховного Суду України і питання про відшкодування моральної шкоди неповнолітній особі вирішувалось там.

Наприклад, 11 березня 2015 року, ВСУ ухвалив постанову у справі, предметом якої було відшкодування моральної шкоди, завданої смертю батьком неповнолітнього. Тоді, було зроблено правовий висновок, про те, що шкода заподіяна за змістом ст.1168 ЦК України може бути відшкодована:

- 1) виплатою щомісячних платежів;
- 2) одноразово [3].

Така шкода може відшкодовуватись одному з подружжя, батькам, дітям, а також особам, які були пов'язані спільним побутом (проживали разом) [2].

Ще одним випадком є відшкодування моральної шкоди неповнолітньому, який провів близько 5 років під слідством. Як виявилось, він був незаконно затриманий за ст.208 КПК України (Затримання уповноваженою особою), а також весь цей перебував в статусі підозрюваного [1]. За 5 років він втратив всіх друзів та був відрахований з навчального закладу. З державного казначейства було відшкодовано 204 тис.765 грн. Поліція і казначейство намагалися оскаржити та зменшити суму виплати, але суд залишив апеляційну скаргу без зміни [4].

Ще одним дослідженим рішенням суду став позов заявлений в безпосередньо в інтересах неповнолітнього, щодо відшкодування моральної шкоди за втрату годувальника. Відповідач, керуючи автотранспортом здійснив наїзд на пішохода, яким виявився батько позивача, внаслідок отриманих травм, він помер на місці вчинення ДТП. За фактом вчиненого кримінального правопорушення було розпочато досудове розслідування, проте було закрито за ч.2 ст. 286 КК України (у зв'язку з відсутністю в діях водія порушень ПДД, що спричинило смерть потерпілого). Проте, при розгляді цієї справи, суд виніс рішення і задовольнив позов та стягнув підтверджену матеріальну шкоду (кошти витрачені на поховання) та моральну шкоду в розмірі 12 мінімальних заробітних плат. Як обґрунтовують юристи, відсутність обвинувального вироку не звільняє від задоволення цивільного позову [5]. Адже, відповідно до ч.5 ст. 1187 Цивільного Кодексу України – відповідачу потрібно довести, що шкоду потерпілому було завдано внаслідок непереборної сили або умислу потерпілого [2]. Оскільки в даному випадку таких доводів не було, то рішення було прийнято на користь неповнолітнього [5].

Щодо подання цивільного позову неповнолітнім, то займатися підготовкою документів, збору доказів, підрахування моральної шкоди – всім цим повинен займатися юрист. Навіть повнолітні, досвідчені особи не знають куди звертатися та не знають у повній мірі процедуру відшкодування такої шкоди, а що ж тоді стосується неповнолітнього. Якщо ж він втрачає годувальника, то як мінімум йому потрібно знайти гроші на юристи, який буде представляти та діяти в його інтересах. Не всі неповнолітні мають таку можливість, тому кількість заявлених позовів значно менша, ніж позовів поданих щодо відшкодування моральної шкоди неповнолітнім

Однак, в Україні інститут відшкодування моральної шкоди неповнолітнім діє та має свої прецедентні рішення. Залишається тільки, сприяти тому, аби громадяни були більш досвідчені та знали процедуру відшкодування шкоди, адже життя непередбачуване і ніколи не знаєш куди потрібно буде звертатись, а куди – ні.

Бібліографічні посилання:

1. Кримінальний-процесуальний кодекс України: Закон від 13.04.2012 № 4651-VI// База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. Цивільний кодекс України: Закон від 16.01.2003 № 435-IV// База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Неповнолітні діти мають право на відшкодування моральної шкоди за смерть на виробництві батька, URL: <http://oppb.com.ua/news/nepovnolitni-dity-mayut-pravo-na-vidshkoduvannya-moralnoyi-shkody-za-smert-na-vyrobnyctvi-batka>

4. Неповнолітній відсудив майже 205 тис. гривень моральної шкоди у силовиків. URL: <https://te.20minut.ua/Kryminal/nepovnolitniy-vidsudiv-mayzhe-205-tis-grn-moralnoyi-shkodi-u-silovikiv-10695925.html>
5. ВССУ: умови відповідальності за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки. URL: <http://advokatrada.org.ua/vccsu-умови-відповідальності-за-шкоду/>

Білюк Катерина Іванівна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Нагорна Олена Олександрівна,

викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРАВО ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ, ЙОГО РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Приватна власність відіграє значну роль в Україні, а саме в економічному її житті, Одним із найвагоміших елементів цивілізованості суспільства є розвиток права приватної власності. За часів радянської влади було під забороною займатися підприємницькою діяльністю, на сьогодні ж українці намагаються відновити приватне право.

Право приватної власності за свій період існування пройшло декілька етапів свого розвитку – починаючи його проголошенням у колоніальний період розвитку України (кінець XIX ст.) та період націон льно-визвольних змагань (1917-1921 рр.) закінчуючи його відродженням після проголошення Декларації про державний суверенітет України 1990 р. та Незалежності України 1991 р. [1]

Одним із найголовніших показників цивілізованості суспільства являється рівень розвитку приватного права. На сьогоднішній момент Україна прикладає досить багато зусиль для відновлення природного права людини. Після багатьох років комуністичної практики його заборони та кримінального переслідування за зайняття підприємницькою діяльністю, однією з найбольових точок українців залишається питання про приватну власність. У розвитку приватного підприємництва вона відіграє дуже значну роль, тому й не залишає багатьох українців у спокої. Існує негласний закон приватної власності, який трактує – чим більше розвинута та захищена приватна власність, тим більш розвинутим і захищеним являється підприємництво. Цей закон має також і зворотню силу.

В Україні, відчувався дефіцит взаємозв'язку між підприємництвом і приватною власністю особливо в період масової приватизації державних підприємств. Після чого створювались на початку 1990-х рр. акціонерні товариства, ними були колишні радянські підприємства. Наслідком криз являється нерозуміння суті акціонерних відносин власності, нерозвинутості фондового ринку, більшість вітчизняних відкритих акціонерних товариств і дотепер існують в умовах кризи управління власності, що є наслідком відсутності логічного і послідовного зв'язку між розвитком приватної власності і підприємництва [2].

Після того, як Україна стала незалежною, суверенною державою вона стала проводити ряд економічних перетворень за для подолання комуністичного устрою, у перші роки після цього вона проводила економічні перетворення за стандартами Росії, відносини між приватною власністю та підприємництвом багато у чому повторювали російський досвід. Позицією экс президента України В. Ющенка було визнати один із головних пріоритетів пріоритетів державної політики України, а саме забезпечення визначених Конституцією України, Конвенцією про захист прав людини і основних свобод, першим протоколом до цієї Конвенції гарантій права власності та його надійного та ефективного захисту [3]. Сьогодні існує нова тенденція подолання історичного